	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број: 1012-101
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум: 13.10.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Доцент др Јелена Максимовић
2. Ванредни професор др Зорица Станисављевић Петровић
3. Ванредни професор др Бисера Јевтић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/2-69 од 01. септембра 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

Име, име једног родитеља, презиме
Милица Љубиша Стевановић

Година уписа на мастер академске студије
2012/2013.

Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Теоријско – методолошке основе инклузије и инклузивног образовања

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад кандидаткиње Милице Стевановић садржи следеће целине изложене на 114 страница текста кроз следећа поглавља:

Увод указује на значај и актуелност теме која се односи на теоријско-методолошке основе инклузије и инклузивног образовања. У уводном делу говори се о актуелности проблема истраживања.

Теоријски приступ истраживању обухвата следеће целине: Основни појмови и теоријске основе инклузије и инклузивног образовања (Инклузија, инклузивно образовање и деца са потребом за посебном друштвеном подршком; Теоријска полазишта и разлози за настанак и развој идеје о инклузији и инклузивног образовања), Инклузивно образовање деце са потребом за посебном друштвеном подршком (Видови образовања деце са потребом за посебном друштвеном подршком; Проблеми и могућности деце са потребом за посебном друштвеном подршком; Значај инклузивног образовања деце са потребом за посебном друштвеном подршком), Реализација инклузивног образовања у Републици Србији (Основне одлике образовно-васпитног система у Републици Србији и реформа образовања; Домаћи и међународни документи који прописују инклузију и инклузивно образовање; Реализација инклузивног образовања кроз пројекте и примере позитивне праксе инклузивног образовања; Услови и препреке инклузивном образовању), Наставник у процесу инклузивног образовања (Улоге и компетенције наставника за спровођење инклузивног образовања) и Преглед истраживања ставова наставника према инклузивном образовању.

Методолошки приступ проблему представља целину у којој је дефинисан проблем, предмет, циљ истраживања (постављен на три нивоа – теоријски, сазнајни и апликативни), затим су дефинисане варијабле истраживања, методе, технике и употребљени инструмент, описан је узорак, статистички поступци и ток истраживања. Проблем истраживања је постављен кроз питање: да ли наставници подржавају инклузивно образовање деце са потребом за посебном друштвеном подршком? На основу предмета истраживања који је усмерен на испитивање инклузивног образовања и ставова наставника разредне и предметне наставе, постављен је циљ истраживања на три нивоа: (1) Теоријски, обухвата преглед и анализу литературе и досадашњих истраживања ставова наставника према инклузији и инклузивном образовању код нас и у свету, као и преглед метода, техника и инструмената коришћених у истраживањима обухваћених анализом. (2) Сазнајни, усмерен на анализу ставова наставника разредне и предметне наставе према инклузивном образовању деце са потребом за посебном друштвеном подршком. (3) Апликативни, који доприноси да подаци добијени истраживањем могу дати увид у тренутни доживљај инклузије и инклузивног образовања.

На основу циља истраживања, формулисани су задаци истраживања: (1) Утврдити да ли је Скала ставова према инклузивном образовању (ССПИО) поуздана. (2) Извршити факторску анализу и утврдити да ли ће се екстраховати фактори усмерени ка одговарајућем предмету мерења. (3) Утврдити да ли наставници прихватају увођење инклузивног образовања деце са потребом за посебном друштвеном подршком. (4) Утврдити да ли је наставници реализују процес инклузивног образовања код нас. (5) Утврдити да ли су наставници спремни за рад у инклузивном одељењу, тј. да прихвате дете са потребом за посебном друштвеном подршком у своје одељење и да се додатно стручно усавршавају у области инклузије. (6) Утврдити да ли наставници добијају адекватну подршку у раду са децом са потребом за посебном друштвеном подршком (сарадња са стручним кадровима – дефектолозима, психолозима, педагозима, медицинска служба; доступност наставних средстава и материјала). (7) Утврдити да ли увођење инклузивног образовања има позитивног утицаја на децу са потребом за посебном друштвеном подршком и децу типичног развоја. На основу постављених задатака, формулисане су следеће хипотезе: (1) Претпоставља се да је Скала ставова према инклузивном образовању (ССПИО) поуздана. (2) Претпоставља се да ће се поступком факторске анализе екстраховати фактори усмерени ка одговарајућем предмету. (3) Претпоставља се да наставници прихватају увођење инклузивног образовања деце са потребом за посебном друштвеном подршком. (4) Претпоставља се да је могуће успешно реализовати процес инклузивног образовања код нас. (5) Претпоставља се да су наставници спремни за рад у инклузивном одељењу, тј. да прихвате дете са потребом за посебном друштвеном подршком у своје одељење и да се додатно стручно усавршавају у области инклузије. (6) Претпоставља се да наставници добијају адекватну подршку у раду са децом са потребом за посебном друштвеном подршком (сарадња са стручним кадровима – дефектолозима, психолозима, педагозима, медицинска служба; доступност наставних

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

1012-101

Датум:

13.10.2015.

средстава и материјала). (7) Претпоставља се увођење инклузивног образовања има позитивног утицаја на децу са потребом за посебном друштвеном подршком и на децу типичног развоја.

За процену ставова наставника према инклузивном образовању, конструисана је Скала ставова према инклузивном образовању (ССПИО), петостепена скала Ликертовог типа која садржи 30 ајтема. Истраживање је спроведено 2015. године и обухватило је 200 наставника разредне и предметне наставе из укупно 47 градова широм Србије, и укупно 96 основних школа. У процесу прикупљања података посећене су следеће школе на територији града Ниша: ОШ "Десанка Максимовић" у Чокоту, ОШ "Радоје Домановић", ОШ "Цар Константин", ОШ "Зоран Ђинђић" у Брзом Броду и ОШ "Иван Горан Ковачић" у Нишкој Бањи. Подаци су прикупљени непосредно и у ОШ "Раде Драинац" у Београду. Остали подаци прикупљени онлајн анкетирањем, упитником направљеним уз помоћ Гугла (Google) и опције Google Forms доступне на <https://www.google.rs/intl/sr/forms/about/>.

Анализа и интерпретација података усмерена је на анализу ставова наставника разредне и предметне наставе са циљем да се утврди да ли прихватају увођење инклузивног образовања у наш образовни систем, како процењују могућност реализације инклузивног образовања, да ли су спремни за рад у инклузивном одељењу, како процењују подршку коју добијају у реализацији инклузивног образовања и како процењују утицај инклузивног образовања на децу са потребом за посебном друштвеном подршком и децу типичног развоја.

Закључак обухвата најзначајнија разматрања о проучаваном проблему и препоруке за деловање у будућности које долазе директно од наставника који су учествовали у истраживању.

Литература садржи 84 релевантне јединице на српском, хрватском и енглеском језику.

Прилози на крају рада обухватају коришћен инструмент у раду: Скала ставова према инклузивном образовању (ССПИО) са упитником.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У складу са задацима истраживања, формирано је пет субскала на скали ССПИО: Општи ставови према увођењу инклузивног образовања, Могућности реализације инклузивног образовања, Спремност наставника за рад у инклузивном образовању, Подршка наставницима у реализацији инклузивног образовања и Утицај инклузивног образовања. На основу израчунатог Кронбаховог алфа коефицијента - α (Chronbach's Alpha Coefficient), утврђено је да једна субскала није задовољила критеријуме поузданости (Могућности реализације инклузивног образовања, $\alpha=0.479$), три субскеале имају ниске коефицијенте поузданости (Општи ставови о увођењу инклузивног образовања, $\alpha=0.746$; Спремност наставника за рад у инклузивном одељењу, $\alpha=0.781$; Подршка наставницима у реализацији инклузивног образовања, $\alpha=0.732$;) и да субскала Утицај инклузивног образовања има висок коефицијент поузданости, $\alpha=0.939$. У циљу факторске анализе, спроведен је Кајзер-Мејер-Олкинов тест. На основу Кајзер-Мејер-Олкиновог показатеља (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) који износи КМО=0.927, што премашује препоручену вредност од 0.6, и Бартлетовог теста сферичности (Bartlett's Test of Sphericity) који је достигао статистичку значајност, утврђено је да је факторска анализа оправдана. Анализа главних компонената открила је присуство пет компоненти са карактеристичним вредностима преко 1 које објашњавају 40.880%, 8.010%, 7.158%, 4.394% и 3.569% варијансе. Ово решење је у складу са претпоставком по којој би требало да се издвоји 5 фактора. Међутим, прегледом дијаграма превоја, утврђено је постојање тачке лома иза треће компоненте, а то значи да је на основу Кателовог критеријума задржано три фактора која објашњавају укупно 56.049% варијансе (први фактор објашњава 40.880%, други 8.010% и трећи објашњава 7.158% варијансе). Истраживање је показало да наставници показују неодлучност и несигурност по питању увођења инклузивног образовања. Када је у питању могућност реализације инклузивног образовања у нашој земљи, наставници показују неодлучност и сматрају да у постојећим условима реализација инклузивног образовања није могућа, односно да у овом процесу треба поступати селективно.

Наставници нису довољно спремни за рад у инклузивном одељењу, односно у одељењу где је присутно и дете са потребом за посебном друштвеном подршком. Наставници сматрају да не добијају адекватну подршку у процесу реализације инклузивног образовања, и на крају, наставници нису сигурни да инклузивно образовање има позитивног утицаја на децу са потребом за посебном друштвеном подршком и децу типичног развоја. Коментари наставника приказани у закључку указују на потпуно негирање позитивних исхода инклузије, и уопште негирање инклузивног образовања деце са потребом за посебном друштвеном подршком.

Анализа и интерпретација података обухвата резултате истраживања кроз следеће целине: Општи ставови према увођењу инклузивног образовања, Могућност реализације инклузивног образовања, Спремност наставника за рад у инклузивном одељењу, Подршка наставницима у реализацији инклузивног образовања и Утицај инклузивног образовања.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У приказивању резултата евидентна је систематичност, поступност и прегледност. Дата су адекватна тумачења резултата и налази су повезани са истраживањима из литературе, што чини посебну вредност овог рада.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад *Теоријско – методолошке основе инклузије и инклузивног образовања* кандидата Милице Стевановић садржи све битне елементе емпиријског истраживачког рада. Рад је резултат самосталног истраживања студента. Обухватан теоријски део рада припада теоријском контексту проблема истраживања. У њему су постављена већ постојећа теоријска сазнања из области која се истражује, а утврђени су развој, стање и тенденције проучаваног проблема, изнете су научне чињенице које су битне за теоријско тумачење. У раду је дата аргументована дискусија добијених резултата и изведени су релевантни закључци. У закључним разматрањима кандидаткиња је квалитативном и квантитативном анализом интерпретирала резултате добијене истраживањем.

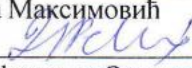
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Доцент др Јелена Максимовић

Ванредни професор др Зорица Станисављевић
Петровић

Ванредни професор др Бисера Јевтић